

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/195/2018
Identifikačné číslo spisu: 5706208532
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5706208532.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. U., bytom E. S. XXXX/XX, XXX XX E., zastúpeného JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom Kpt. Nálepku 8, 071 01 Michalovce, proti žalovanému E. E.P. I. I., so sídlom Q. XXXX/XX, XXX XX Q., IČO: 14 186 209, zastúpenému JUDr. Jirím Zátopkom, advokátom so sídlom Kukučínova 1, 036 01 Martin, o zaplatenie 7.966,54 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 9C/171/2006, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2018 sp. zn. 9Co/266/2017 v spojení s doplnčacím rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 2. mája 2018 sp. zn. 9Co/266/2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní pokračuje na strane žalovaného s právnou nástupkyňou pôvodne žalovaného, F. E. E., a to s P. E., S. E., F. X. D.A. XXXX, bytom P., Š.S. XXX/XX.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. septembra 2015 č.k. 9C/171/2006-641 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 7.966,54 € s prísl. z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Žalobca podľa neho nepreukázal, že by už v čase uzavretia kúpnej zmluvy 6. septembra 2004 boli robené zásahy do VIN čísla, a teda že by v čase uzavretia kúpnej zmluvy malo predmetné motorové vozidlo vady.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. apríla 2018 sp. zn. 9Co/266/2017 v spojení s doplnčacím rozsudkom z 2. mája 2018 sp. zn. 9Co/266/2017 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.966,54 € s 9 % úrokom z omeškania od 7. septembra 2004 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania proti

žalovanému v celom rozsahu. Odvolací súd uviedol, že rozhodoval opätovne potom, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) zrušil jeho prvý rozsudok sp. zn. 9Co/729/2015 zo 17. decembra 2015 z dôvodu, že vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a za stavu trvania žalobcom na držaní ním v rozhodnom období len jediného motorového vozidla (práve toho zakúpeného od žalovaného), dovolací súd nielenže považoval za pravdepodobnejšiu verziu totožnosti vozidla predaného žalobcovi žalovaným s tým vozidlom, ktoré neskôr príslušné policajné orgány zadržali a vrátili pôvodnému vlastníkovi, ale mu uniklo, akú by mohol mať kupujúci nadobúdajúci za nie zanedbateľnú cenu vozidlo s identifikačnými znakmi nemeniacimi sa už od prepustenia vozidla do voľného režimu motiváciu takýmito znakmi opatrit' iné vozidlo. V odôvodnení odvolací súd poukázal na to, že v zrušujúcom rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že ak sa tu ponúka tiež iná verzia (tá o nezhodnosti vozidiel), dôkazné bremeno má v prípade jej preukázania ten, komu je preukázanie tejto verzie na prospech (rozumej žalovaný, ktorý sa inak podľa doterajšieho obsahu spisu takého bremena nezhostil). Odvolací súd tak po doplnení dokazovania a v intenciách najvyššieho súdu dospel k záveru, že v tomto prípade žalovaný nepreukázal, že bol riadnym vlastníkom osobného motorového vozidla, ktoré získal od D. C., ale jednalo sa o vozidlo BPT Leasing, ktoré bolo odcudzené v Banskej Bystrici 24. augusta 2003. Vyhodnotil tak uzatvorenú kúpnu zmluvu ako absolútne neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a nárok na zaplatenie kúpnej ceny v súlade s § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Konštatoval, že v prípade nemožnosti vydania zakúpenej veci z dôvodu, že odcudzená vec, v tomto prípade osobné motorové vozidlo bola odňatá orgánmi polície za účelom vydania tejto veci pôvodnému vlastníkovi, je potom potrebné vychádzať z toho, že účastník neplatnej zmluvy, ktorý kúpil kradnutú vec, splní povinnosť vrátiť plnenie prijaté z neplatnej kúpnej zmluvy tak, že vec vydá poškodenému. Uviedol, že v tomto prípade to za žalobcu vykonali orgány polície.

3. Žalovaný podal voči rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil o d ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Žalovaný má za to, že ak sa odvolací súd v napadnutom rozsudku zaoberal a vychádzal z tej skutočnosti, že v danom prípade sa jednalo o absolútne neplatnú kúpnu zmluvu, ktorá bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená 6. septembra 2004, nevysporiadal sa s rozhodnutiami najvyššieho súdu a rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“). V tomto smere poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011. V otázke dobromyseľnosti vidí otázku zásadného právneho významu. Poukázal aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 549/2015, kde ústavný súd konštatoval, že je potrebné postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Žalovaný namietal, že je bez akýchkoľvek pochyb, že nadobúdateľ uzatvoril predmetnú kúpnu zmluvu v dobre viere, pričom toto motorové vozidlo využíval viac než rok. Má za to, že všetkými vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že žalobcovi bolo predané vozidlo, ktorého bol riadnym vlastníkom. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a zároveň žiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Vzhľadom k tomu, že pôvodný žalovaný počas dovolacieho konania zomrel, najvyšší súd rozhodol, že

v konaní pokračuje s jeho dedičkou, manželkou P. E., S.. E.P., F. X. D. XXXX, bytom P., Š. XXX/XX (§ 64 CSP).

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP) alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaný existenciu procesnej vady v zmysle § 420 CSP nenamietal a dovolací súd prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia ani nezistil.

15. Žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie ohľadom právnej otázky možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka dobromyseľným kupujúcim.

16. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

17. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

18. Aby určita otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespocívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemože byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

19. Ak dovolateľ odvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní vyslovne uviesť práve posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnú otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustáľilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

20. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca a j v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

21. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

22. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ sa ale nenapĺňa rozhodnutiami ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (porov. sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017, 8Cdo/102/2017). Dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia,

nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedených súdov. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešeni danej otázky týmito súdmi, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (3/Cdo204/2018).

23. Žalovaný poukazoval na odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že predovšetkým konanie o neplatnosť právneho úkonu, kúpnej zmluvy, o ktoré ide v napadnutom odvolacom rozhodnutí a konanie o určenie, že vec patrí do dedičstva (6Cdo/71/2011) nie sú totožnými konaniami, pričom v každom z nich sa posudzujú i rozdielne skutkové a právne otázky. Rovnako v okolnostiach posudzovanej veci neobstoja skutkové a právne dôvody preferencie ochrany dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti pred princípom „nemo plus iuris“ vo veci sp. zn. 6Cdo/71/2011, a to už len z dôvodu, že v teraz posudzovanej veci krucially dôvody úspechu kupujúceho (žalobcu) spočívali v tom, že predávajúci (žalovaný) predával motorové vozidlo, ktoré bolo odcudzené obchodnej spoločnosti BPT Leasing, a.s. a ktoré bolo teda predmetom trestného činu krádeže. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, nakoľko dospel k záveru, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno. Uviedol, že na žalovanom bolo, a to aj v zmysle intencií zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu, aby preukázal, že osobné motorové vozidlo, ktoré bolo odpredané žalobcovi 6. septembra 2004, nie je totožné s tým vozidlom, ktoré mu bolo odňaté z dôvodu pozmeňovania znakov čísla VIN a motora a odovzdané pôvodnému vlastníkovi BPT Leasing, s.r.o.. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že bol riadnym vlastníkom osobného motorového vozidla, ktoré získal od D. C., ale jednalo sa o vozidlo BPT Leasing, ktoré bolo odcudzené v Banskej Bystrici 24. augusta 2003. V tomto prípade potom odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie vyhodnotil kúpnu zmluvu ako absolútne neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

24. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu). Najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 8Cdo/78/2017 a sp. zn. 3Cdo/196/2018 už uviedol, že ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je povinný označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery). Podobne v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/141/2017 uviedol, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z uvedeného ustanovenia, neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Skutočnosť, že dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP neuvedie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, považuje najvyšší súd za absenciu náležitostí dovolania v zmysle § 431 až § 435 CSP (porovnaj 1Cdo/206/2016, 8Cdo/141/2017, 8Cdo/50/2017).

25. Žalovaný neuviedol rozhodnutia, v ktorých videl rozdielnu rozhodovaciu prax.

26. V rozhodnutí 6Cdo/71/2011 najvyšší súd vo veci, ktorej predmetom bolo určenie veci do dedičstva, zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie z dôvodu nesprávneho posúdenia otázky naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva. Okrem toho tiež uviedol, že «nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol ... Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe ... O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej

opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí.»

27. Najvyšší súd sa v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/71/2011 mierne odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti, kedy pripustil (vychádzajúc aj z judikatúry Ústavného súdu Českej republiky), že za výnimočných okolností ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa. V odôvodnení tiež uviedol, že „o dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí“. Vec prejednávajúci senát len pre úplnosť pripomína, že i v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/71/2011 napokon najvyšší súd nekonštatoval dobrú vieru nadobúdateľa (v danom prípade vydražiteľa).

28. Dovolací súd k predloženému rozhodnutiu najvyššieho súdu uzatvára, že rozhodnutie pri jeho zovšeobecnení vychádza zo zásady prednosti princípu „nemo plus iuris“, a ako výnimku pripúšťa aj úspech princípu „bona fides“. Dokonca aj žalovaným predložené rozhodnutie ústavného súdu (I. ÚS 549/2015), ktoré nie je možné považovať za „dovolacie rozhodnutie“ inak nerieši nastolenú právnu otázku, ako ju riešil odvolací súd. Ústavný súd v oboch veciach na základe individuálnych okolností konkrétneho rozhodovaného prípadu zvýraznil v prospech „bona fides“ právny názor, že vyššie riziko má niešť nedbalý vlastníak, než nadobúdateľ v dobrej viere. Podobne ako je uvedené vyššie, platí aj pre tento prípad, že otázka, či i s a súdy v individuálnych okolnostiach daného prípadu neodklonili od všeobecných právnych východísk pri interpretovaní sporu „nemo plus iuris“ vs. „bona fides“, súvisí s ich skutkovými zisteniami; zodpovedanie tejto otázky je vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné. Odvolací súd v súvislosti s preferenciou princípu „nemo plus iuris“ akcentoval okolnosti, ktoré skutkovo ani právne v prípade uvádzaného rozhodnutia ústavného súdu v hre neboli.

29. K uvedenému dovolací senát uvádza, že najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/96/1995 (publikovanom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 39/1998, na ktoré odkázal aj v niektorých ďalších rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 3Cdo/446/2013, 3Cdo/48/2013, 8Cdo/306/2014) uviedol, že absolútna neplatnosť právneho úkonu (negotium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege), v dôsledku čoho sa naň hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Vychádzajúc z toho najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/144/2010 konštatoval, že ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, nestal sa prvý kupujúci vlastníkom predmetu predaja, preto ten, kto ho kúpil od prvého nadobúdateľa, nemá vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého kupujúceho. V rozhodnutí sp. zn. 5MCdo/12/2011 najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť“.

30. Na základe vyššie uvedeného žalovaným označené rozhodnutie najvyššieho súdu nepredstavovalo v okolnostiach posudzovanej veci odklon od ustálenej rozhodovacej činnosti (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a zároveň neuviedol rozhodnutia, v ktorých videl rozdielnu rozhodovaciu prax, a preto dovolací dôvod nebol žalovaným vymedzený spôsobom uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a § 432 CSP; absenciu takýchto náležitostí považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

31. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.